

Shrnutí hlavních poznatků

- Od roku 2010 je Středočeský kraj nejlidnatějším krajem republiky, přičemž v roce 2001 byl až čtvrtým nejlidnatějším.
- Mezi roky 2001 a 2018 přibýlo více mužů než žen, zastoupení žen kleslo z 51,0 na 50,6 %.
- Průměrný věk obyvatelstva se mezi roky 2001 a 2018 zvýšil více u mužů než u žen.
- Průměrným věkem byl v roce 2018 Středočeský kraj nejmladším v ČR, zatímco v roce 2001 byl třetím nejstarším.
- Nejvyšší zastoupení mužů-cizinců bylo v okresech Mladá Boleslav, Kolín a Kutná Hora.
- Podíl 40letých a starších matek byl ve Středočeském kraji po hl. m. Praze nejvyšší.
- V roce 2018 mělo v porovnání s celorepublikovým průměrem nejvyšší hodnotu úhrnné plodnosti devět z dvanácti okresů kraje; nejvíce v okrese Praha-západ.
- V letech 2001 až 2018 bylo celkem patnáct roků, kdy bylo mezi zemřelými osobami více mužů.
- V mezikrajském srovnání hodnot naděje dožití při narození bylo patrné lepší postavení středočeských mužů než žen.
- Naděje dožití mužů v okrese Praha-východ byla v období let 2014–2018 třetí nejvyšší v republice po Praze a okrese Hradec Králové.
- Během let 2001 a 2018 se zvýšilo zastoupení rozvodů po delší době uplynulé po uzavření manželství.
- V migračním zisku Středočeského kraje v souhrnu za roky 2001 až 2018 nepatrně převažovali s podílem muži.
- Z Prahy získal v letech 2001 až 2018 Středočeský kraj stěhováním více žen než mužů.
- Při sčítání lidu v roce 2011 bylo zjištěno větší zastoupení bezdětných žen 80letých a starších než žen 45–49letých.

- Mezi muži ve věku 15 a více let převažovali středoškoláci bez maturity nad středoškoláky s maturitou, zatímco u žen tomu bylo naopak.
- Zastoupení žen s pouze základním vzděláním bylo výrazně vyšší oproti zastoupení základního vzdělání mezi muži.
- U mužů i u žen klesal podíl osob se vzděláním základním a středoškolským bez maturity.
- Rostl podíl vysokoškoláků, s větší intenzitou u žen. Podíl vysokoškolaček mezi ženami dokonce převýšil v posledním sledovaném roce 2018 podíl vysokoškoláků mezi muži.
- Středočeské ženy i muži patřili v mezikrajském srovnání ke vzdělanějším. Podíl vysokoškolaček a vysokoškoláků na obyvatelstvu ve věku 15 a více let byl třetí resp. čtvrtý nejvyšší mezi kraji.
- Podíl dívek a chlapců mezi dětmi v mateřských, základních a středních školách byl vyrovnaný, lehce převažovali chlapci.
- Vyšší podíl dívek byl zaznamenán mezi žáky odcházejícími v průběhu základního vzdělávání na víceletá gymnázia a konzervatoře.
- Dívky převažovaly v rámci středoškolských oborů s maturitou, chlapci v rámci středního vzdělávání s výučním listem a u nástavbového studia.
- Na vyšších odborných školách studovalo výrazně více žen než mužů.
- Ženy dominovaly mezi absolventy vyšších odborných škol nejvýrazněji v oborech pedagogika, učitelství a sociální péče.
- Mezi vysokoškolskými studenty převažovaly ženy nad muži.
- V bakalářských a magisterských programech byly zastoupeny více ženy než muži, v programech doktorských naopak více muži než ženy.
- Ženy nejvýrazněji převažovaly nad muži mezi vysokoškolskými absolventy v oborech vzdělávání a výchova, zdravotní a sociální péče. Muži naopak dominovali v oborech informační a komunikační technologie.
- Mezi učiteli tvořily ženy většinu na všech typech škol. Nejvyššího podílu žen mezi učiteli bylo dosaženo v mateřských školách, nejnižšího ve středních školách.

- Muži se na pracovní síle a počtu zaměstnaných podíleli více, ekonomická aktivita a zaměstnanost žen se oproti mužům v čase zvyšovala.
- Nejpočetnější skupinou zaměstnaných byli 30–44letí, u žen byl podíl této skupiny nejvyšší mezi kraji.
- Středočeši vykazovali obvykle více odpracovaných hodin než v celé ČR; bylo tomu tak u kategorie zaměstnanců, u podnikatelů tomu bylo naopak.
- Muži obvykle odpracovali více hodin než ženy, rozdíl v roce 2018 byl 3,4 hodiny a byl stejný jako v celé ČR. Rozdíl z dlouhodobějšího pohledu ženy pomalu zkracují.
- Nevyšší genderová vyrovnanost v počtu zaměstnaných podle jejich postavení byla u kategorie zaměstnanců, nižší vyrovnanost byla mezi podnikateli, kde počtem značně převládali muži.
- V sektoru služeb pracovaly více než tři čtvrtiny zaměstnaných žen a více než polovina zaměstnaných mužů, v obou případech se jednalo o druhý nejvyšší podíl mezi kraji.
- Podíl žen pracujících v zemědělství byl oproti mužům celorepublikově nadprůměrný.
- Ženy více než muži vyjížděly za prací v rámci obce svého bydliště, muži převažovali ve vyjíždění mimo obec svého bydliště.
- Denní vyjíždění bylo typičtější pro muže, podíl denní vyjížděky byl u žen pod průměrem ČR.
- Za zaměstnáním vyjíždělo přes 55 % zaměstnaných mužů a přes 60 % zaměstnaných žen, nejvíce v ČR.
- V dojíždění za prací muži i ženy nejčastěji volili přepravu automobilem, a to nejvíce v ČR. U mužů bylo použití automobilu častější, ženy naopak více než muži využily veřejnou dopravu.
- Medián mezd mužů byl z mezikrajského pohledu druhý nejvyšší, u žen byl třetí nejvyšší. Rozdíl mezi mzdou mužů a žen (GPG) patřil k nejvyšším.
- Vyšší výdělky dosahovali muži i ženy v nepodnikatelské sféře.
- Největší diference mezd mezi muži a ženami byl ve středním produktivním věku.
- Mezi uchazeči o zaměstnání bylo více žen než mužů. Podíl žen byl druhý nejvyšší v ČR.
- Nejvíce uchazečů o zaměstnání bylo mezi muži i ženami u osob předdůchodového věku. Před deseti lety to bylo v případě žen obdobné, mezi muži však převažovali nezaměstnaní v mladém věku.
- Podíl nezaměstnaných se v kraji snižoval, přesto se postavení kraje během posledních deseti let zhoršilo. Muži si z druhé nejnižší pozice pohoršili na šestou a ženy z druhé až na sedmou nejnižší pozici.
- Rozdíl mezi nezaměstnaností mužů a žen i nadále ovlivňovaly sezónní práce, jejich vliv se však postupně snižoval.
- Ve většině obvodů ORP kraje dosahovali nižšího podílu nezaměstnaných mužů, nižší podíl žen zaznamenaly pouze čtyři obvody v okrajových oblastech kraje.
- Dlouhodoběji mezi nezaměstnanými zůstávaly ženy.
- Ženy navštěvovaly zařízení ambulantní péče více než muži.
- Nejvyšší rozdíl v intenzitě návštěv mezi ženami a muži byl patrný v zařízeních ambulantních specialistů, nejnižší u praktického lékaře pro děti a dorost a u zubního lékaře.
- Středočeské ženy i muži vynikali v mezikrajském srovnání vysokou intenzitou návštěv v ordinacích ambulantních specialistů a naopak nízkým počtem návštěv v ordinacích praktických a zubních lékařů.
- Hospitalizované ženy v nemocnicích měly nižší průměrnou ošetrovací dobu než hospitalizovaní muži.
- Mezi ženami byly ve větší míře než u mužů zastoupeny hypertenzní nemoci a cévní nemoci mozku, naopak u mužů se ve větší míře vyskytovaly ischemické nemoci srdeční.
- Incidence zhoubných novotvarů byla u středočeských mužů i žen v mezikrajském srovnání nejnižší.
- Počet léčených diabetiků mužů i žen na tisíc obyvatel patřil v kraji a především v těsném zázemí hlavního města Prahy k nejnižším v republice.
- Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti bylo vyšší u žen než u mužů. Muži zaznamenali třetí nejnižší a ženy čtvrtou nejnižší hodnotu mezi kraji.
- U mužů se úrazy podílely na pracovní neschopnosti dvakrát více než u žen. U středočeských mužů i žen tvořily úrazy druhý a čtvrtý nejnižší podíl na průměrném procentu dočasné pracovní neschopnosti mezi kraji. U obou pohlaví nadprůměrně dominoval důvod pracovní neschopnosti pro nemoc.

- Jeden případ dočasné pracovní neschopnosti průměrně trval déle u žen než u mužů. Středočeský kraj patřil ke krajům s nižší dobou trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti, a to jak u mužů, tak u žen. Celorepublikově vynikalo Mladoboleslavsko, kde muži zaznamenali druhou a ženy pátou nejnižší hodnotu.
- Ženy dominovaly mezi uživateli v téměř všech poskytovaných sociálních službách, téměř třičtvrtinové bylo u uživatelů služeb domů s pečovatelskou službou.
- Nárůst v čase zaznamenal zastoupení žen u služeb domovů se zvláštním režimem.
- Průměrný měsíční podíl mužů jakožto příjemců rodičovského příspěvku byl v roce 2018 ve Středočeském kraji z celorepublikového pohledu podprůměrný.
- Podíl žen pobírajících starobní důchod (poměrný nebo poměrný včetně souběhů s vdovským či vdoveckým) byl ve Středočeském kraji v rámci krajů druhý nejnižší.
- Průměrnou měsíční výší sólo starobních důchodů se u mužů umístil Středočeský kraj na třetí pozici, u žen pak na pozici druhé.
- Podíl předčasných starobních důchodů byl vyšší u mužů než u žen.
- Osm z deseti příjemců vdovských a vdoveckých důchodů byly v prosinci roku 2018 ženy.
- V rodinných domácnostech byly více zastoupeny ženy, s přibývajícím věkem osoby se poměr mezi pohlavími obracel.
- V partnerském vztahu byl častěji starší osobou muž, u manželských párů to bylo ještě častější než u nesezdaných párů. Stejně staří byli partneři přibližně u každého desátého páru.
- U osmi z deseti neúplných rodin byla osobou v čele žena, podíl žen zde byl celorepublikově podprůměrný.
- Podíl matek se závislými dětmi na neúplných rodinách byl mezi kraji čtvrtý nejnižší, podíl otců naopak druhý nejvyšší.
- Ženy měly početní převahu mezi domácnostmi jednotlivců, podíl žen byl však druhý nejnižší mezi kraji.
- Se zvyšujícím se věkem se zastoupení žen v domácnostech jednotlivců zvyšovalo.
- Zastoupení domácností jednotlivců na osobách starších 15 let bylo z mezikrajského pohledu šesté nejnižší u mužů a třetí nejnižší v případě žen.
- Podíl jednotlivců, kteří bydleli v bytě s dalšími domácnostmi, byl u mužů i u žen nejvyšší mezi kraji.
- Středočeský kraj vykázal mezi kraji druhý nejvyšší podíl mužů i žen využívajících internet.
- Více uživatelů internetu bylo mezi muži než mezi ženami.
- Ve využívání internetu na mobilním telefonu stáli v mezikrajském srovnání středočeští muži a ženy na druhém, resp. třetím místě.
- Internetové bankovníctví využívali výrazně více středočeští muži než ženy. Mezi kraji obsadili středočeští muži první místo, zatímco ženy až osmé.
- Doménou mužů bylo hraní her na internetu, podíl žen hrajících hry byl proti mužům pouze třetinový. Podíl středočeských mužů hrajících hry na internetu odpovídal pátému místu mezi kraji, zatímco ženy obsadily místo poslední.
- Doménou žen bylo vyhledávání informací o zdraví na internetu. Středočeské ženy obsadily mezi kraji první místo, muži až sedmé.
- Podíl žen a mužů majících profil na sociálních sítích byl vyrovnaný.
- Mezi žáky základních uměleckých škol převažovaly dívky.
- Středočeský kraj patřil mezi pět krajů s nejvyšším podílem chlapců na základních uměleckých školách.
- Nejvyšší podíl dívek vykázal obor taneční, nejvyšší podíl chlapců zaznamenal obor hudební, i když zde byl ve srovnání s dívkami menšinový.
- Mezi členy České unie sportu byla ve Středočeském kraji zastoupena pouze necelá jedna čtvrtina žen, což bylo nejméně mezi všemi kraji.
- Nejvyšší podíl mužů byl dosažen v hokejbalu, nejvyšší podíl žen v tanečních sportech a nejvyrovnanější zastoupení obou pohlaví bylo v plaveckých sportech s téměř stejným zastoupením mužů i žen.

- Častějšími pachateli kriminálních skutků byli muži, ženy se podílely přibližně na každém sedmém činu. Podíl žen páchající trestné činy byl nižší než v celé ČR.
  - Intenzita stíhaných osob patřila mezi kraje k nejnižším, u mužů byla čtvrtá a u žen třetí nejnižší.
  - Ve čtyřech z deseti násilných trestných skutků se stala objektem napadení žena.
  - V substituční léčbě v závislosti na opiátech převládali mezi pacienty z téměř ze tří čtvrtin muži.
  - Intenzita žen hospitalizovaných pro psychické poruchy příjmu potravy byla vyšší než v celé ČR.
  - Muži byli častějšími viníky a zároveň i oběťmi dopravních nehod.
-
- Podíl žen se na kandidátních listinách neustále zvyšoval. Více žen bylo i mezi zvolenými zastupiteli.
  - Ve větších městech měli kandidáti menší šanci na zvolení než v menších obcích.
  - Ve Středočeském kraji byla žena přibližně každým třetím kandidátem.
  - Nejúspěšnější byly kandidáti i kandidátky ve věkové skupině 50–59 let.
  - Středočeský kraj byl po Ústeckém druhý s nejvyšším počtem zvolených zastupitelek.

Graf Převažující zastoupení mužů a žen u vybraných ukazatelů ve Středočeském kraji

